

dr. Katalin Munda Hirnök

POROČILO: REGIONALNA KONFERENCA ETNOLOŠKO RAZISKO- VANJE MANJŠIN OB TROMEJI

V Slovenskem kulturno-informativnem centru v Monoštru na Madžarskem je 27. in 28. aprila 1999 potekala regionalna konferenca Etnološko raziskovanje manjšin ob tromeji. Organizirala jo je narodnostna sekcija Madžarskega etnološkega društva, podprli pa so jo Ministrstvo za ohranjanje nacionalne dediščine, samouprava mesta Monošter, Zveza Slovencev na Madžarskem, Državna slovenska samouprava, Muzej Savaria, hrvaška manjšinska samouprava v Železni županiji ter Delovna komisija za raziskovanje zamejskih Madžarov pri Madžarski akademiji znanosti v Veszprému.

Strokovno zasedanje udeležencev regionalne konference "Etnološko raziskovanje manjšin ob tromeji". (Foto: Karel Holec)

Na posvetovanju so udeleženci lahko prisluhnili devetim referatom: o porabskih Slovencih (Marija Kozar Mukič), o gradiščanskih Hrvatih na Madžarskem (Sándor Horváth) in v Avstriji (Nikola Bencsics), o gradiščanskih Madžarih (Zsigmond Csoma), o Nemcih na zahodnem Madžarskem (Marietta Boros), o Romih na zahodnem Madžarskem (Zsuzsanna Bódi) o prekmurskih Madžarih (László Gőncz); o prizadevanjih Slovenije pri etnološkem preučevanju Slovencev v zamejstvu ter manjšin v državi (Katarina Munda Hirnök), o podobnostih in razlikah pri »borovem gostuvarju« pri Slovencih, Madžarih in Nemcih (Erő Eperjessy). Predavatelji so se v svojih prispevkih večinoma osredotočili na pregled etnoloških raziskovanj določenih manjšin in na oceno etnološkega dela med manjšinskimi skupnostmi na splošno. Skoraj vsi predavatelji so menili, da niti na Madžarskem niti v matičnih državah obravnavanih manjšin ni pristojne institucije, ki bi koordinirala etnološke raziskave. Skupni problem je tudi pomanjkanje etnologov, ki govorijo jezik manjšin (narečje). Iz predavanj se je dalo razbrati, da sta pri etnoloških raziskovanjih, tudi manjšinskih, dve usmeritvi: ena želi le ohraniti, zbrati vse, kar se še

da, snov njenega raziskovanja pa je le ljudska kultura (bodisi predmetna bodisi duhovna), druga pa gleda na stroko širše, kajti v svoje raziskave skuša vključiti tudi nove pojave.

Udeleženci so popoldanski program zaokrožili s predstavitev publikacije VI. mednarodne konference o etnološkem raziskovanju narodnostnih skupnosti v Békéscsabi ter s pripravami na VII.

Narodnostni etnologi so si z zanimanjem ogledali razstave Muzeja Avgusa Pavla v Monoštru. (Foto: Karel Holec)

mednarodno konferenco o etnološkem raziskovanju narodnostnih skupnosti, ki bo l. 2000.

Udeleženci konference (z vse Madžarske in iz sosednjih držav) so spoznavali tudi zanimivosti Monoštra (Muzej Avgusta Pavla, baročna cerkev), na izletu pa z zanimivostmi Porabja (Števanovci, Andovci) ter Prekmurja (ogled muzejske zbirke v Krplivniku, tromejnika v Trdkovi). Dvodnevno srečanje so končali na Gornjem Seniku.

Večina udeležencev je menila, da so tovrstna srečanja pomembna predvsem zato, ker omogočajo izmenjavo mnenj, izkušenj strokovnjakov, ki se ukvarjajo z etnološkim preučevanjem manjšin. Pomembna pa so tudi zato, ker pripomorejo k obravnavi teoretičnih vprašanj, tako da lahko v etnološki stroki razlikujemo med medsebojnimi vplivi, ki so se oblikovali v medetničnih odnosih v konkretnih okoljih in med modeli ter načini, temelječimi na preučevanju tradicionalnih etnoloških vrednot.

Upamo, da bo hitro izšla publikacija s predavanji s konference. To bi bil namreč pomemben korak, da bi se z etnološkimi raziskavami manjšin ob tromeji seznanili strokovnjaki in tudi širši krog.